

**IV EDYCJA KONKURSU OGÓLNOPOLSKIEGO
Z „JĘZYKA POLSKIEGO”**
skierowanego do uczniów klasy 3 szkoły gimnazjalnej
dnia 12 listopada 2018r.
czas pracy 60 minut

Ilość punktów do zdobycia: maksymalnie 25. Powodzenia!

Przeczytaj fragment utworu Juliusza Słowackiego pt. „Balladyna” i odpowiedz na pytania 1 - 5 zawarte pod nim. Tylko jedna odpowiedź jest prawidłowa.

SKIERKA

I woń sosnowa,
I woń wiosenna nie obudziła
Królowej naszej? woń taka miła!
Czyliż nie słyszy, jak skrzydełkami
Czarne jaskółki biją w jezioro
Tak, że się całe zwierciadło plami
W tysiące krążków?

CHOCHLIK

Praca, Lenistwo
Zanadto skoro
Zbudzi się jędza i będzie
Do pracy nas zaprzęgać. To w puste żołędzie
Wkładać jaja motylic — to pomagać mrówkom
Budującym stolice i drogi umiatać
Do mrównika wiodące... to majowym krówkom
Rozwiązywać pancerze, aby mogły latać,
To zwiedzać pszczelne ule i z otwartej księgi
Czytać prawa ulowe lub rotę przysięgi
Na wierność matce pszczelnej od zrodzonej pszczółki;
To na trzcinę jeziora zwoływać jaskółki
I uczyć budownictwa pierworoczne matki.
Już zamykać stawiane na ptaszęta klatki,
Nim jaki biedny ptaszek uwięźnie w zapadni,
Na przekor ptasznikowi; już to pani sroce
Ciągłe trąbić do ucha naukę: nie kradnij;
Albo wróblowi wmawiać, że pięknie świegoce,
Aby ciągle świegotał nad wieśniaczą chatą...
Pracuj jak koń pogański, pracuj całe lato,
A zimą śpij u chłopa za brudnym przypieckiem,
Między garnkami, babą szczerbatą i dzieckiem.

Pytanie 1 (1pkt)

Jak ma na imię królowa, o której rozmawiają Chochlik i Skierka?

- A) Balladyna   B) Rycheza   C) Goplana   D) Świtezianka

Pytanie 2 (1pkt)

W jaki sposób Skierka i Chochlik odnoszą się do swojej królowej?

- A) obaj darzą ją szacunkiem
B) Skierka odnosi się do niej z pogardą, a Chochlik z szacunkiem
C) Chochlik w przeciwieństwie do Skierki narzeka na swoją panią
D) zarówno Skierka, jaki i Chochlik nie lubią królowej

Pytanie 3 (1pkt)

Środek stylistyczny użyty w zdaniu: „Pracuj jak koń pogański” to:

- A) metafora   B) porównanie   C) metonimia   D) ożywienie

Pytanie 4 (1pkt)

Wypowiedzi Skierki i Chochlika wchodzą w skład:

- A) tekstu pobocznego   B) narracji   C) tekstu głównego   D) didaskaliów

Pytanie 5 (1pkt)

W jaki sposób Skierka i Chochlik mieli pomagać biedronkom?

- A) sprząając im łąkę
B) pomagając latać
C) malując im kropki
D) ucząc, jak być owadem

Pytanie 6 (2pkt)

Podaj nazwę gatunku literackiego, którego definicja podana jest poniżej:

Gatunek synkretyczny, łączący w sobie cechy liryki (nastrojowość, emocjonalność), epiki (fabuła, narrator) i dramatu (dialogi, akcja), którego tematem są niezwykle wydarzenia.

Pytanie 7 (2pkt)

Poniżej użyto trzech eufemizmów. Przy każdym z nich zapisz ich znaczenie, np. *mieć lepkie ręce* – *kraść*.

- A) jesień życia
B) puszysty
C) urodzony w niedzielę

Pytanie 8 (2pkt)

W jednym zdaniu pojawił się błąd. Znajdź go, a następnie przeredukuj zdanie tak, aby było napisane poprawnie.

- A) To rozwiązanie jest najbardziej optymalne.
B) Urodziłem się w dwa tysiące piątym roku.
C) Dzisiaj jest dwunasty września.

Pytanie 9 (2pkt)

Nazwij rodzaj zdania złożonego podrzędnie. Zdanie pochodzi z „Kamieni na szaniec” Aleksandra Kamińskiego:

Gdy skończył się sezon szklenia, rozdzieliły się drogi Buków.

Pytanie 10 (2pkt)

Utwórz parafrazę (definicję) słowotwórczą podanych wyrazów, np. *łamigłówka* – *coś, co łamie głowę*.

- A) kłapouchy
B) dobroczyńca
C) międzrzecze

Pytanie 11 (2pkt)

Co miała na celu akcja w Sieczychach przedstawiona w „Kamieniach na szaniec” Aleksandra Kamińskiego?

Pytanie 12 (2pkt)

Który z bohaterów „Kamieni na szaniec” zdjął niemiecką tablicę z pomnika Mikołaja Kopernika?

Pytanie 13 (2pkt)

Wyjaśnij znaczenie słowa „szaniec”.

Pytanie 14 (2pkt)

Kto wypowiada te słowa?

„Ja kocham Kirkora.
Ach, nie dlatego, że Kirkor bogaty,
Że wielki rycerz, pan możnego dwora,
Że ma karetę złotą, złote szaty;
A jednak miło mi, że chodzi w złocie,
Że miecz ma jasny, służebników krocie”

Pytanie 15 (2pkt)

Jaka kara spotkała Balladynę za jej zbrodnie?